

Risikanalyt

- Inför framtagandet av internkontrollplan för regionstyrelsen 2019

Syfte

- Skapa en bred process där frågor inte hamnar i stuprören
- Ta tillvara på kunskaperna som finns i organisationen
- Dokumentera och skapa förutsättningar för utveckling

Vad har vi att förhålla oss till? Lagar och krav....

- Kommunallagen 6 kap 6 §. "Nämnderna skall var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. **De skall också se till att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.** Detsamma gäller när vården av en kommunal angelägenhet med stöd av 3 kap. 11-12 § har lämnats över till någon annan."
- Säger *att* nämnderna har ett ansvar för intern kontroll men inte *hur* arbetet ska bedrivas.

....reglemente och riktlinjer

- *Landstingets reglemente för intern kontroll.* Övergripande kring ansvar och roller samt rapportering och uppföljning.
- *Landstingsstyrelsens riktlinjer för intern kontroll.* Förtydligar styrelsernas och nämndernas ansvar samt vilken metod som skall användas (COSO).
- *Anpassade riktlinjer för intern kontroll för landstingsstyrelsen.* Tydliggör ansvar för direktör och verksamhetschefer. Anger plan för arbetet med riskanalys och intern kontroll.

Tidplan för arbetet

- *September – analys av risker inom verksamhetsområde/stab*
- *Oktober – förslag på åtgärder, prioritering av åtgärders genomförbarhet och framtagande av kontrollaktiviteter*
- **19 november - förslag på riskanalys behandlas av ELG**
- **20/21 november – riskanalyser behandlas i LTS och HSN:s AU**
- *10 December – internkontrollplan behandlas av LTS och HSN:s AU*
- *8/9 Januari – beslut om riskanalys och internkontrollplan av RS och HSN*

Beskrivning av processen

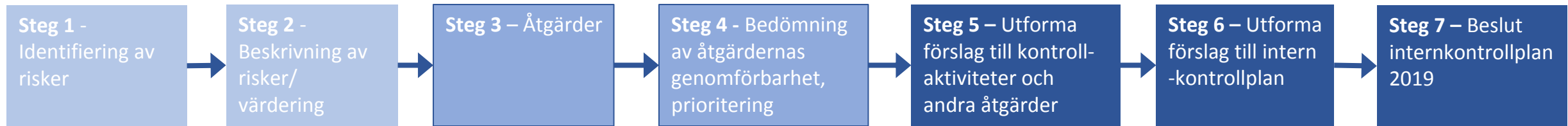
sep 2018

okt 2018

nov 2018

dec 2018

jan 2019

Risikanalys/-värdering ELG
LTS AU
HSN AU

Beslut RS
Beslut HSN

Steg 1. Riskanalys - identifiering

- Riskanalys i detta sammanhang innebär att identifiera och analysera riskerna för att i förlängningen **inte uppnå fastställda mål för styrelse eller nämnd.**
- Vid en riskanalys görs en värdering av **sannolikheten** att en risk kommer att inträffa samt vilken **konsekvens** detta skulle få för verksamheten.
- När sannolikheten och konsekvensen har bedömts räknas **riskvärdet** (sannolikhet x konsekvens) ut.

Steg 1. Riskanalys - identifiering

- Intern kontroll handlar om att på en rimlig nivå kunna säkerställa:
  - *Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet.*
    - Exempel på riskområden: patientsäkerhet, kvalitet, effektivitet, arbetsmiljö, resurser, kommunikation, tidplan och organisation.
  - *Tillförlitlig rapportering och information om verksamheten.*
    - Exempel på riskområden: ekonomi, korruption, tidplan, organisation, effektivitet, extern påverkan och delegation.
  - *Efterlevnad av tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.*
    - Exempel på riskområden: säkerhet, brand, kemikalier, miljö, likabehandling, arbetsmiljö och patientsäkerhet.

Steg 1. – Identifiering av risker och värdering

- Varje risk beskrivs med en kortare, aktiv mening, till exempel:
  - ”Risk att inköp görs utanför avtal”
  - ”Risk för brister i beredning av ärenden”
  - ”Risker i arbetet med att införa nytt journalsystem”
- Fundera på värdering av sannolikhet (låg/medel/hög) för att risken ska uppstå, och vilken konsekvens (låg/medel/hög) den skulle medföra
- Avser risken RS, HSN, eller båda?

Steg 2. – Beskrivning av risker/värdering

- Kombinationen av sannolikhet och konsekvens ger ett riskvärde mellan 1-25.
- **Sannolikhet**
  - LÅG (osannolikt (1) – risken är praktiskt taget obefintlig att något ska inträffa)
  - MEDEL (sannolikt (3) – kan mycket väl inträffa men troligtvis inte särskilt frekvent)
  - HÖG (mycket stor sannolikhet (5) – det är mycket troligt att fel ska uppstå)
- **Konsekvens**
  - LÅG (försumbar (1) – kan få viss påverkan)
  - MEDEL (allvarlig (3) – allvarliga störningar i verksamheten och avvikelser som kan påverka allmänhetens förtroende)
  - HÖG (mycket allvarlig (5) – omfattande konsekvenser som inte får inträffa)

Värdet kan också vara 2 respektive 4.

Steg 3. – Risk och åtgärd

1. Vad beror risken på?

- Vad är de bakomliggande orsakerna till risken?
- Utifrån bakomliggande orsaker, vilka åtgärder skulle kunna förändra risken?

2. Nuläge

- Vilka åtgärder vidtar vi idag för att hantera risken?
- Hur effektiva är vi på att hantera risken idag?

3. Önskat läge

- Vad skulle vi vilja att åtgärden leder fram till (önskat målläge)?

Steg 3. Hur kan/bör risken hanteras?

1. Elimineras?
2. Minimeras eller reduceras?
3. Delas?
4. Accepteras?

Steg 3. Hur ser möjliga åtgärder ut?

Förebyggande

Åtgärda risken innan problem uppstår

Upptäckande

Riktat in sig på att upptäcka risken, eller upptäcka konsekvenser (ofta i efterhand)

Korrigerande

Kan åtgärder sättas in som hanterar risken? Manuella eller automatiska? Kan åtgärden åtgärda risken omedelbart?

Steg 4. – Värdering av åtgärdernas genomförbarhet, prioritering

1. Är det sannolikt att åtgärden påverkar riskvärdet (minskar, eliminerar)?

- Går detta att följa upp?
- Om åtgärden får önskad effekt kommer det att göra att det är mindre sannolikt att risken inträffar eller göra att konsekvensen av risken blir mindre?

2. Vad är åtgärdens genomförbarhet?

- Är resurskostnaden hög?
- Har den negativa effekter på annan verksamhet?
- Finns det andra faktorer som gör att den är svår att genomföra?

Resultatet så här långt

- Förslag till riskanalys (lista på identifierade risker som kompletterats med riskvärdering från ELG)
- Frågor till arbetsutskottet:
  - Saknas risker på listan som skulle behöva tillföras?
  - Värderar arbetsutskottet riskerna i enlighet med förslag?
- För ev. nya risker:
  - Värdering av sannolikhet från låg (1) till hög (5)?
  - Värdering av konsekvens från låg (1) till hög (5)?

Tack för idag – detta händer nu

- Uppföljande diskussioner med VO och staber om möjliga åtgärder, prioritering av åtgärders genomförbarhet och lämpliga kontrollaktiviteter
- Utifrån det tar vi sen fram förslag på internkontrollplan för RS och HSN.
- Behandlas politiskt av respektive AU den 10 december, inför beslut den 8 och 9 januari 2019.

Ett första steg på vägen